

Dvojmesačník, január – február 2020

Trenčín región

IV

číslo 1
ročník 5

*Šťastný nový rok
žela redakcia*

*Trenčín
Region*

Turistická polícia

Chalúpkovo

strana 6 – 7

Tradície

Handry putovali až do Viedne

strana 8

Tipy

Kam na výlet v roku 2020?

strana 12

Ale ten čas letí

Pamätám si na písanie slohu ešte z čias základnej školy. Téma: Ako bude vyzerat' rok 2000. Do tohto dátumu chýbalo ešte dosť rokov na to, aby sme so spolužiakmi fantazirovali. O tom, ako budeme chodiť na dovolenky na Mesiac, ako budú autá lietať. Dvojka na začiatku letopočtu v nás vzbudzovala množstvo sci-fi nápadov. A dnes vám už, priatelia, prajem krásny a pohodový rok 2020. Ani nie je pravda, ako ten čas letí. Je o dvadsať rokov viac, ako znelo zadanie slohovej úlohy. My ešte nedovolenkujeme na Mesiaci a lietajúce auto je zatiaľ len v prípravnej fáze. Ani jedno z toho ma však nemrzí. Som rád, ak môžem stráviť čas v kruhu rodiny a priateľov, doma, ak mám chvíľu na prechádzku v lese či na krátky cyklistický výlet. Budem rád, ak si všetci užijeme tento rok v radosť. Ak si nájdeme čas na spoznávanie nášho kraja. Veď je dosť rozľahlý na to, aby sme zavítali do susednej doliny alebo si spravili víkendový výlet na opačnom konci kraja. Nech vám je aj v roku 2020 náš dvojmesačník Trenčín región inšpiráciou. Už teraz vám ponúkame niekoľko tipov na podujatia, ktoré by ste si v tomto roku nemali nechať ujsť. Verím, že si niektoré z nich vyberiete a užijete si ich v zdraví.

A ak na svojich potulkách krajom objavíte nové zákutie, kam sa oplatí ísť pozrieť, určite nám o tom dajte vedieť. Pošlite fotku a pár informácií a možno sa aj váš výlet objaví na stránkach Trenčín regiónu.

Radovan Stoklasa,

Jubilejná návštevníčka hradu

Chcela si užiť vianočné trhy v Trenčíne, a tak si návštevu hradu odložila na ďalší deň.

Prespala v meste a ráno si kúpila lístok. Turniketom prešla v poradi ako 150-tisica návštevníčka. Katarína Mlynarčíková z Bratislavy mala pritom v niekdajšom sídle Matúša Čáka premiéru. „Veľmi sa teším, že môžem byť jubilejnou návštevníčkou. Zároveň prajem hradu veľa ďalších spokojných návštevníkov,“ zneli prvé slová Kataríny po gratulácii od riaditeľa múzea. Peter Martinisko jej ako spomienku venoval let balónom ponad hrad a Trenčín. Za posledných sedem rokov na hrad zavítal takmer dvojnásobok turistov. „Zmenili sme štruktúru podujatí, štruktúru prehliadok, návštevníci už nemusia čakať na sprievodcu a priestory si môžu prejsť aj samostatne,“

povedal riaditeľ Peter Martinisko. Jubilejná návštevníčka už teraz vie, že sa do Trenčína vráti. A to nielen na výlet balónom, ktorý

si plánuje vychutnať s manželom. V okolí Trenčína ju lákajú aj neďaleké kúpele v Trenčianskych Tepliciach. (ras)

V Artpointe pribudli nové portréty

Andy Warhol, Július Satinský a Milan Lasica, Salvador Dalí, Marilyn Monroe či Karl Lagerfeld. Tito a ďalší svetoví umelci sú už štyri roky súčasťou jedného prievidskeho projektu. Ich portréty zdobia Artpoint, budovu bývalého kina Baník, dnes centra kultúry a umenia. Teraz k nim pribudli ďalšie, avšak tváre umelcov sú späť s Prievidzou. Okoloidúci

sa tak pri fasáde zastavujú a dumajú, kto títo ľudia sú. Autorom nasprejovaných portrétov je Roman Turcel a ako sám hovorí, chcel takto nasadiť ľuďom červíka do hlavy. Aby sa o tvárach na stene rozprávali, aby spoločne hľadali správnu odpoveď. Ak na to totiž prídu sami, skôr si to zapamätajú. Zároveň však chápe, že Prievidžania týchto rodákov

na prvý pohľad nespoznávajú. „Tieto osobnosti totiž nemajú veľa obrazového materiálu. Ne-nájdeme ich ani na internete, dnes sa s nimi veľa ľudí nestretáva. Navyše sú to umelci, ktorí za niečím stáli. Jeden za hudbou, ďalší za filmom ako režisér a žena na obrázku je za výtvarným umením,“ vysvetlil výtvarník Roman Turcel. A ktože to na Artpointe pribudol? Ladislav Stanček, hudobný skladateľ, ktorého meno nesie Základná umelecká škola v Prievidzi, vedľa neho sa vyníma akademická maliarka Magdaléna Štompachová, ktorá v umeleckej škole zakladala výtvarný odbor, no a trojicu portrétov uzatvára režisér a zakladateľ novej vlny v slovenskom filme Štefan Uher. Okrem iných stál aj za filmom Slnko v sieti, podľa ktorého je pomenované filmové ocenenie. Od roku 2004 ho udeľuje Slovenská filmová a televízna akadémia za najlepšie filmové diela a tvorivé počiny v oblasti domácej kinematografie. (gas)

Na konferencii o potenciáli kraja

Romantické priestory kaštieľa v Orlovom patrili 5. decembra 2019 prezentácii „Naša história, naše dedičstvo“.

Hovorilo sa o rôznych problematikách, ktoré spája spoločný menovateľ – turistický potenciál a jeho využitie.

„Zamerali sme sa na širšie spektrum tém – od rôznych možností financovania obnovy pamiatok či projektov až po otázku, čo dnes zaujíma návštevníka nášho kraja,“ povedal projektový manažér KOCR Trenčín región Pavol Štefčík.

Výber miesta, kde sa konferencia uskutočnila, nebol náhodný. „Kaštieľ v Orlovom je národnou kultúrnou pamiatkou z roku 1612 a je zároveň súčasťou 100 historických objektov, ktoré sme spojili v prehľadnej brožúre. Pútavý materiál sprevádza návštevníka Trenčianskeho a Zlínskeho kraja najľákavejšími miestami s bohatým historickým odkazom,“ zdôraznila výkonná riaditeľka KOCR Trenčín región Eva Frývaldská.

Partnerom im je v tomto projekte Centrála cestovného ruchu Východnej Moravy. Jej marke-

tingový špecialista Zdeněk Urbanovský poukázal na podobnosť a zároveň rozdielnosť pamiatok u nás a u nich. „Rozdielom je ich lokalita. Téma, architektúra, autori, pôvod či kultúra sú, naopak, rovnaké.“ Podľa Urbanovského nebolo podstatou projektu vytvoriť turistického sprievodcu, ale ucelený produkt cestovného ruchu na území dvoch krajov. „Návštevník nemusí za krásou

prírody či históriou cestovať ďaleko. Náučné chodníky, skalné previsy, kaštiele, parky, hrady, zámky a mnoho ďalších pokladov nájde u nás v Zlínskom kraji alebo za rohom v trenčianskom regióne,“ doplnil Urbanovský. Dvojročný medzinárodný projekt sa síce touto konferenciou skončil, spolupráca blízkych krajov však bude pokračovať aj ďalej. (gab)

VKT láka stále viac turistov

Keď pred štyrmi rokmi vznikala myšlienka Vrchárska koruna Trenčianska (VKT), nikomu ani nenapadlo, že sa z nej stane jedna z top športových udalostí v rámci Slovenska.

Pôvodne chceli organizátori priblížiť cyklistom i turistom rozmanitosť Trenčianskeho kraja, ponúknuť im tipy na naj atraktívnejšie a miesta s vlastným príbehom. S pribúdajúcimi ročníkmi organizátori túto myšlienku rozvíjajú a rozširujú. Každoročne pripravujú aj novinky, vďaka ktorým sa do VKT zapája čoraz viac účastníkov. Na začiatku každého ročníka je

Hrad dostáva nový šat

Práce na rekonštrukcii južného opevnenia Trenčianskeho hradu neutíchajú ani v zime.

„Tie najviditeľnejšie práce nás ešte len čakajú, vo výrobe je niekoľko podstatných dielov, ako napríklad diely pre nový most z Mlynskej veže do priekopy, zábradlia a ďalšie. Sú to veci, na ktorých môžeme

pracovať aj v zimnom období,“ vysvetlila Martina Lamačková z Oddelenia regionálneho rozvoja TSK. Zrekonštruované južné opevnenie by malo byť ďalšou vstupnou bránou do niekdajšieho sídla Matúša Čáka. Turisti sa po jeho dokončení dostanú do hradu aj zo strany lesoparku Brezina.

K tomu budú sprístupnené aj ďalšie dve tretiny hradného areálu, kam sa návštevníci doteraz nedostali. Vedenie múzea aj župy si od tohto kroku sľubujú ďalšie zvýšenie počtu návštevníkov najvýznamnejšej historickej a kultúrnej pamiatky na Považí. (bol)

dvadsiatka predpísaných vrcholov. Tie treba zdolať buď na bicykli, alebo po svojich, spraviť si tam selfie a celú sériu zverejniť na Facebooku. Zapojiť sa môžu aj rodiny s deťmi, svoju kategóriu „handicap“ mali tento rok aj zdravotne znevýhodnení a VKT mohli pokoriť aj štvornohí miláčikovia. V kategórii „bike“ všetky výzvy úspešne zvládlo 115 cyklistov, ale tiež 57 turistov či jeden štvornohý kamarát. „Tohtoročnou novinkou bola zimná cyklistická liga seriálu štyroch závodov do vrchu pre cyklistov i bežcov. Napríklad na Inovec sa bežalo s bicyklami na chrbte, pretože snehu bolo po kolena. Tradičný ultrazávod VKT nonstop mal rekordnú účasť, najdlhšiu kategóriu zdolalo deväť ľudí,“ zhodnotil jeden z organizátorov Radoslav Tilandy. (gab)

Blízky Slovákom aj Čechom

Cesta z priemyselného Považia vás za Novým Mestom nad Váhom privedie do regiónu pod Veľkou Javorinou. Najvyšší vrch Bielych Karpát dominuje územiu, v ktorom sa nachádzajú najmä rázovité dedinky a kopanice. Chodníky v okolí potešia všetkých náročných turistov, ktorých je tu vidieť i v chladnom zimnom počasí. Tých, ktorých omrzia potulky v prírode, môžu zasa oslovit' viaceré historické pamiatky a múzeá.

Podjavorinský región sa rozprestiera v západnej časti Trenčianskeho kraja. Zaberá okres Nové Mesto nad Váhom a voľne prechádza do myjavských kopaníc. Nachádza sa na pomedzí Slovenskej a Českej republiky. Z hlavného hrebeňa Bielych Karpát tak môžete obdivovať výhľad na oba štáty, ktoré majú práve na tomto mieste k sebe ešte o niečo bližšie. Počas leta sa tu totiž pravidelne konajú Slávnosti bratstva Čechov a Slovákov, ktoré odkazujú na spoločnú minulosť dnes už dvoch samostatných národov. Tradícia osláv siaha až do dôb štúrovcov, ktorí sa tu stretávali s osvietencami z Čiech a Moravy. Nielen našich predkov očarila táto časť Bielych Karpát, ale aj v súčasnosti patrí tento región medzi turisticky vyhľadávané miesta. Ponúka zväčša mierne až stredne náročné trasy. Na samotnú Veľkú Javorinu sa dostanete vďaka viacerým chodníkom, a to zo sloven-

Predstavujeme región POD JAVORINOU

skej aj z českej strany. Medzi tie, ktoré sú aj historicky zaujímavé, patrí Chodník kpt. Miloša Uhra, ktorý vás okrem iného zavedie aj k pamätníku SNP na vrchu Roh. Počas výletu po tomto regióne narazíte na množstvo dedínok, v ktorých je stále živá tradičná kultúra a zachovaná pôvodná architektúra. Viaceré z nich navyše ponúkajú návštevníkom možnosť zastaviť sa a získať viac informácií – a to aj o tamojších slávnych rodákoch, ktorých tu nie je málo. V obci Lubina sa napríklad dodnes zachoval rodový dom Samuela Štúra, otca Ľudovíta Štúra, v ktorom sa v súčas-

nosti nachádza múzeum. Ďalšie v Moravskom Lieskovom zase ponúka prierez kultúry, ktorá je pre toto územie typická. Cenné pamiatky objavíte aj v Zemianskom Podhradí. Najväčšiu pozornosť pritom púta kaštieľ Ostrolúckych zo 17. storočia. Svojho času v ňom pobudli aj také osobnosti ako Matej Bel či samotný Ľudovít Štúr. Ďalšie významné pamiatky ukrývajú aj mestá pod Javorinou. V Starej Turej je to napríklad stredoveká „Husitská veža“, ktorá patrila k dnes už zaniknutému kostolu. V Novom Meste nad Váhom je architektonickým šperkom Kostol Narodenia Panny Márie, zaujme aj centrálné Námestie slobody s neskororenesančnými a barokovými domami.

Chata pod Veľkou Javorinou patrí medzi najstaršie

Priamo pod Veľkou Javorinou narazíte na jednu z našich najstarších horských chát. Nesie meno rodáka z Lubiny, botanika, národopisca a etnografa Jozefa Ľudovíta Holubyho. Vďaka dobrému prístupu aj množstvu atrakcií v okolí patrí medzi miesta, ktoré sú v hľadáčiku domácich aj zahraničných turistov.

Jej história sa viaže k roku 1923, keď pri silnom prameni horskej vody položili základný kameň novej „útulne“. Chata vyrástla na mieste, z ktorého bol dobrý výhľad na Považie a ktoré

bolo navyše ukryté pred silným severozápadným vetrom. Po prvýkrát otvorila svoje brány pre verejnosť v júli 1924, nefungovala však dlho. Už o dva roky neskôr ju počas siedmich hodín zlikvidoval rozsiahly požiar. Prešla však obnovou a dnes tu nájdete návštevníci ubytovanie a reštauráciu. „Holubyho chata je veľký solitér, najbližšia lokalita s teplom, nápojmi a jedlom sa nachádza zhruba jeden a pol hodiny pešo. Je tak výborným východiskovým i cieľovým bodom pre bežkárov, peších turistov, v lete

cykloturistov, pričom často k nám zavítajú aj mototuristi,“ vraví Róbert Oravec z Holubyho chaty.

Zariadenie v nadmorskej výške 920 m n. m. je otvorené celoročne. Navyše návštevníkov sem prichádza počas podujatí, ktoré pripomínajú spoločnú históriu Čechov a Slovákov, teda v poslednú júlovú nedeľu a na Silvestra. Očariť však dokáže v každom ročnom období. „V blízkosti chaty sa nachádza množstvo zaujímavostí, či už je to bývalá vojenská veža, rozľadňa Jelenec, Dibrovov pamätník, nacistami vypálená obec Nárcie alebo rôzne prírodné krásy. Kto si chce oddýchnuť mimo rušných miest a vyberie si Holubyho chatu, určite neľutuje,“ doplnil Oravec.

Jedinečná galéria dáva priestor humoru

Nové Mesto nad Váhom sa môže pochváliť galériou, ktorá nemá na území bývalého Československa obdobu. Zameraná je totiž na netradičný druh umenia – kreslený humor.

Ten má v meste na Považí pevné miesto, pravidelne tu totiž organizujú súťaž kresleného humoru s názvom Novomestský osteň. Víťazné diela z posledného ročníka bienále sú vystavené na prvom podlaží galérie, na druhom sa zase nachádza expozícia s vianočnou

tematikou.

Galéria kresleného humoru otvorila svoje brány v septembri 2019. Stály domov našla v barokovej sýpke z 18. storočia v susedstve centrálného Námestia slobody. Nadväzuje na 20-ročnú tradíciu Novomestského ostňa, ktorý sa od roku 2013 môže pochváliť tým, že má medzinárodný rozmer. „Každé dva roky otvárame expozíciu naozaj krásnych diel, ktoré nám zasielajú karikatúristi z celého sveta. V roku 2019 sme oslávili

toto okrúhle jubileum tým, že sme sprístupnili práve túto originálnu galériu,“ vysvetlila riaditeľka mestského kultúrneho strediska Mária Volárová.

Expozícia kresleného humoru pritom nebude to jediné, čo chcú v galérii návštevníkom ponúknuť. V budúcnosti by sa mohla rozrásť aj o literárnu časť v podobe aforizmov. Priestor v historickej budove chcú zároveň využiť aj na rôzne kultúrne podujatia ako koncerty, prednášky či besedy. „Mojou víziou je, že by sa galéria v budúcnosti stala aj miestom, kde by mohol vznikáť komiks. Špeciálne mám na mysli detský komiks, ktorý podľa mňa na Slovensku aktuálne chýba,“ načrtla Mária Volárová.

Galériu kresleného humoru môžete navštíviť po telefonickom dohovore. vstup je bezplatný.

Deti ju dodnes milujú

Asi nie je dieťa, ktoré by nepoznalo Zajka Bojka, vrabca Čima či veršovačku o tom, ako išla sova na tanec.

Diela plné láskavého humoru, v ktorých nechýba ponaučenie, majú spoločnú autorku – Ľudmilu Podjavorinskú, vlastným menom Riznerovú. V jej rodnom dome v Bzinciach pod Javorinou sa dnes nachádza múzeum. Dozviete sa v ňom nielen množstvo informácií o živote a tvorbe obľúbenej spisovateľky, ale aj to, čomu všetkému musela čeliť, než sa napokon stala uznávanou literátkou.

„Ako dieťa bola malá, drobná, často chorľavá. Vychodila len šesť tried v škole svojho otca, ktorý tam bol učiteľom. Jej snom bolo stať sa poštárkou. Veľmi rada však čítala, vďaka čomu bola vzdelaná ako vysokoškolačka,“ ozrejmil správca múzea Ivan

Mrázik. V rodnom dome Ľudmily Podjavorinskej si môžete pozrieť aj stôl, za ktorým v detstve čítala a písala. Jej otec sa veľmi hneval, keď ju pri ňom v noci prichytil. Nebol totiž naklonený jej túžbe

po vzdelaní a navyše mala Ľudmila problémy so zrakom. Ako dieťa totiž ochorela na kiahne, ktoré jej zasiahli aj oči. Na jedno z nich preto videla veľmi slabo, neskôr po operácii oň úplne prišla.

Múzeum Podjavorinskej dnes navštevujú najmä školské skupiny, často sem však zavítajú aj zástupcovia staršej generácie. Zaujmať ich môže pôvodná kuchyňa Riznerovcov či obývacia izba s nábytkom, ktorý mala spisovateľka vo svojom byte v Novom Meste nad Váhom. Vystavené sú tu jej známe diela i zbierky listov, ktoré si písala s vtedajšími veľikánmi slovenskej literatúry – od Kukučína až po Hviezdoslava. „Bola jednou z prvých žien, ktoré začali v tom období písať, a myslím si, že dodnes zostáva v myšliach mnohých čitateľov,“ uzavrel Mrázik.

dvojstranu pripravila: (bas)

ABECEDA

Galéria

- Má ju takmer každé väčšie mesto. Najväzácnejšie umelecké zbierky starých a moderných autorov u nás ukrýva Slovenská národná galéria. Zastúpenie v nej majú diela domácich aj zahraničných maliarov a sochárov.

Chodník kpt. Miloša Uhra

- Modro značený turistický chodník meria viac ako 12 kilometrov. Začína sa v obci Lubina a končí sa na Veľkej Javorine. Je pomenovaný po Milošovi Uhrovi, ktorý založil v lete 1944 partizánsky oddiel. Spolu s ďalšími spolubojovníkmi zahynul v boji s Nemcami za hrebeňom vrchu Roh v osade Cetuna.

Karikatúra

- Jej počiatky siahajú až do obdobia antiky, avšak prelomové pre ňu bolo najmä 18. storočie, keď sa v Anglicku objavila ako samostatný odbor výtvarného umenia. V slovenských denníkoch sa dnes objavuje najmä politická karikatúra, ktorá si berie na mušku čelných predstaviteľov domácej aj zahraničnej scény.

Ľudmila Podjavorinská (1872 – 1951)

- Vlastným menom Riznerová. Mala viacero pseudonymov, slovenský čitateľ ju však najčastejšie pozná pod menom, ktoré odkazuje na jej rodný kraj. Písala prózu aj poéziu, pričom sa stala zakladateľkou modernej literatúry pre deti.

Veľká Javorina

- Najvyšší vrch Bielych Karpát sa nachádza v ich juhozápadnej časti. Dodnes je symbolom dobrých vzťahov medzi Slováckmi, Čechmi a Moravanmi, dôkazom čoho je kameň na jej vrchole s nápisom „Tu bratia vždy sa stretať budú“.

Útulňa

- Jednoduchá chata, v ktorej nájdete turistický priestor na odpočinok aj ochranu pred nepriaznivým počasím. Zvyčajne sa nachádza na odľahlom a ťažko prístupnom mieste. Prvou na slovenskej strane Tatier bola Rainerova chata, ktorá tu stojí od roku 1863.

Horná Mariková

Chalúpkovo

Dolina opradená mnohými vtípmi. Jej skutočná tvár však skrýva omnoho viac. V každom období tu okolitá príroda zaujme niečím iným. V zime rozliehajúcim sa tichom a romantikou pod bielym závojom ako z vianočnej rozprávky. V teplejšej časti roka zase nekonečnou zeleňou lahodiacou nielen oku, ale i duši, sem-tam popretkávanou liečivými bylinami a lesnými plodmi. A vraj vzduch a vodu tu majú tiež unikátnu. Čo za oblasť to spomíname? No predsa Marikovskú dolinu.

TURISTICKÁ POLÍCIA

Prvou písomnou zmienkou o oblasti je listina pochádzajúca z roku 1321, v ktorej Uhorský kráľ Karol I. Marikovskú dolinu za verné služby daroval magistrovi Ondrejovi. Od tých čias sa tu udialo všeličo možné i nemožné, v každom prípade dnes oblasť láka chatárov i turistov z blízkeho aj zo vzdialenejšieho okolia.

Miesto na oddych

V hľadáčiku turistickej polície sa ocitla kopaničiarska obec Horná Mariková rozprestierajúca sa na konci Marikovskej doliny, vzdialená asi 20 kilometrov od mesta Považská Bystrica. Na severovýchode susedí s Papradnom a na juhu a juhovýchode s Dolnou Marikovou, na

západe s Lazmi pod Makytou a na severozápade s Českou republikou a s chotárom obce Makov. Chotár obce je veľmi rozľahlý. Už len samotná obec je 12 kilometrov dlhá. Ľudia tu majú priestoru habadej, čo je dnes vzácny artikel, najmä ak si človek hľadá miesto na oddych. Územie obce s veľmi členitým povrchom tvorilo kedysi 108 osád, z ktorých dodnes už väčšina zanikla. K hlavným a tiež najväčším patria Pagaňov, Belejov, Modlatín, osada považovaná za centrum obce, Vlkov a Ráztocka, posledná osada Hornej Marikovej, ktorá hraničí s Českom. Obcou preteká Marikovský potok nazývaný aj Marikovka. V jednotlivých osadách sú zachované pôvodné zrubové domy, z ktorých sa postupne stávajú rekreačné chaty a chalupy.

Do Ráztočky

Posledná osada Ráztocka je ideálnym východiskovým turistickým bodom na hrebeň Javorníkov. Na parkovisku pohodlne zaparkujete auto a šup ho do terénu! Niečo vyše hodinky vám z tohto bodu potrvá cesta na Malý Javorník (1019 m n. m.) po žltej značke. Odtiaľto môžete červeným značením pokračovať ďalej smer Veľký Javorník (1071 m n. m.). Rovnaký časový úsek zaberie výstup na druhú stranu, po miestnom modrom značení dorazíte na hrebeň k horskému hotelu Portáš alebo i kúsok ďalej ku Ski centru Kohútka. V zimnom období sa tu príjemne zahrejete pri horúcom čaji či ostrejšej kombinácii. V priaznivom počasí je to v tejto časti roka ideálna vychádz-

ka, časovo i kondične tak akurát. Dostať sa sem možno aj z centra Hornej Marikovej, Modlatínu, no náročnosť sa s dĺžkou trasy zvyšuje a treba rátať so štyrmi hodinami výstupu na hrebeň. Pokiaľ nemáte k dispozícii auto, nezúfajte. Do Modlatínu sa dostanete aj autobusom z Považskej Bystrice a kratšiu trasu odtiaľto viete absolvovať napríklad na Orgoňovu Kýčeru po žltom turistickom značení (959 m n. m.).

Nielen pešou turistikou je táto oblasť zaujímavá. Ani cyklisti tu nudou trpieť nebudú. Množstvo značených cyklotrás miesto predurčuje na pekný výlet na dvoch kolesách. Aj keď košíky sú už zazimované, v sezóne miestne lesy oplývajú nielen krásou, ale aj vôňou lesných plodov, húb a liečivých bylín. Čučoriedky sú tu najpopulárnejšie, už len do leta označovať miesta, kam sa to na ne treba vybrať.

Aj zalyžovať si treba

Čo tu ešte na vás čaká? Príjemným prekvapením je Ski centrum Ráztocka. Žiadna „somárska lúka“ to teda nie je – s pekným sklonom dopraje aj lepším lyžiárom. Hlava na hlave sa tu vraj tlačiť nebudete, podľa miestnej chatárky Zuzky sa dá svah točiť až do uľožovania. V ponuke je i večerné lyžovanie a v prípade menšej dávky snehu pomôže umelé zasne-

žovanie. Občerstvenia aj ubytovania sa vám počas prevádzkovej sezóny vleku dostane priamo pod svahom, podľa podmienok plus-mínus od prelomu roka do Veľkej noci. Ak by ste sa však miestneho lyžovania objedli, možnosti v okolí sú prajné: Ski centrum Čertov a Kohútka na jednej strane, Ski Podjavorník či Makov na tej druhej. Čaká vás len trochu dlhšia cesta autom. Alternatívou sú v zime i bežky, zasnežený hrebeň Javorníkov vás opantá tými najkrajšími zimnými pohľadmi.

Toľká škoda

Osada Ráztoka sa donedávna mohla popýšiť i historickým unikátom. Nachádzal sa tu totiž drevený kostolík – Kaplnka Božieho srdca Ježišovho, dokončená v roku 1949. Drevená zvonica bola v osade už v roku 1870, samotný zvon ešte oveľa skôr. Bol to jediný drevený kostol v Považsko-bystrickom okrese, no z neznámych príčin v ňom v auguste 2016 vypukol požiar, pri ktorom zhorel takmer do tla spolu so zvonom i sochami miestneho umelca určenými pre plánovaný betlehem. Vďaka šikovným a zanietým občanom sa už, našťastie, na jeho obnovení pilne pracuje. Na vlastné oči sme videli, že práce sa miestni neboja ani cez víkend, tobôž nie pri nulových teplotách. Ak pôjde všetko podľa plánu, kaplnka by mohla uzrieť svetlo sveta v novom roku.

Keď to buchne...

V jednej z chalúp sme sa pri teplom bylinkovom čaji porozprávali

so skúsenou hornomarikovskou chatárkou, pani Zuzanou. Jej kroky do tejto doliny viedli už v detstve. Chodievala sem na prázdniny k tete a v dospelosti náhoda alebo osud zariadili kúpu vlastnej chalupy. Tak sa dlhoročná náklonnosť k tomuto krásnemu kraju zhmotnila do útulného príbytku hneď pod svahom. Nedalo nám nebrnknuť trochu na strunu vtipov, čo kolujú o tejto oblasti. „Niečo na tom možno bude,“ pousmeje sa Zuzana. „Už dávno mi dvaja bratia, pôvodní obyvatelia, prezradili recept na výrobu domácej

že bola v minulosti dolinou veľmi chudobnou. Mnohí sa dokonca čudujú, že táto obec skutočne existuje a nie je len vymyslená.

Je ako z rozprávky, to môžeme potvrdiť, ale vymyslená rozhodne nie je. „Pri rozbore vody sa suseda pýtali, čo im to dal za evian. Donedávna tu boli v potoku aj raky, len teraz pre nízku hladinu vymizli. Hore v lese sa dá z potoka napíť a vzduch je tu podľa meraní kvalitatívne rovnaký ako v Tatrách. Tým, že cesta tu končí, dedina je uchránená od znečistenia z veľkého množstva vozi-

pálanky – chlebovice. Že vraj dáte variť chleba a keď to buchne, je to hotové. Myslím, že takýto ‚elixír‘ môže narobiť poriadnu šarapatu.“ V súvislosti s prívlastkom zapadákov sa Mariková spomína aj preto,

diel a lesy tiež robia svoje,“ dodáva pani Zuzka. V neposlednom rade panenskoscť okolitej prírody umocňuje aj fakt, že telefónny či internetový signál v Ráztokke rozhodne nechytíte. Oslobodení tak budete aj od tejto

formy smogu a pri oddychu vás už skutočne nebude nič vyrušovať.

Aj do centra zablúdiť

Na čo ešte pri výlete do Marikovej nezabudnúť? Zastaviť sa v horskom hoteli Eva Mária, v rodinnom penzióne s tradičnou reštauráciou. Nám sa, bohužiaľ, jeho kvality overiť nepodarilo, v čase našej návštevy bol z technických príčin zatvorený. Podľa odporúčaní miestnych však chybu jeho návštevu určite neurobíte. V centre Hornej Marikovej vás zaujme aj ďalšia kultúrna pamiatka – farský rímskokatolícky Kostol sv. Jána Nepomuckého. Je dominantou obce a isto ho neprehliadnete. Veľkých i malých návštevníkov môže potešiť rekreačný areál Rybník Horná Mariková. Ponúka ubytovanie v bungalovoch aj s možnosťou rybolovu. Obec je tiež známa organizovaním folklórnych slávností, počas júna tohto roku pripravila už 27. ročník. Bohatý kultúrny program spolu s návštevou miestneho skanzenu učaruje nielen folklórnej duši. Vychádzajúc z doliny, oplatí sa zastaviť v salaši Nimnica na príjemný obed či večeru, prípadne si v miestnych kúpeľoch Nimnica dopriať niektorú z relaxačných procedúr.

Ešte stále si kladiete otázku, či sa Hornú Marikovu oplatí navštíviť? Príďte a uvidíte, že každý si tu príde na svoje. Pri aktívnom oddychu, potulkách lesom či zimných športoch, v lete na folklórnych slávnostiach alebo len pri relaxe a sladkom ničnerobení v romantickom prostredí marikovských lazov. Chýba moderná infraštruktúra? Ale komu vlastne? „Chalúpkovu“ to na kráse neuberá, ba práve naopak. Vyznávači čistej prírody, ktorí sa na lesných chodníkoch neradi tlačia, si to tu vychutnajú plnými dúškami. Pohoda sa tu priam šíri vzduchom. (bafa)

Strava	8/10
Ubytovanie	8/10
Wellness	-/10
Obsluha	10/10
Lokalita	9/10
Celkový dojem	9/10

Handry putovali až do Viedne

Rodičia sú na roli a Helena počuje známu melódiu píšťalky. Do Bystričian prichádza handrár, obchodník z Kamenca pod Vtáčnikom.

Vykupuje staré handry, z ktorých sa v miestnej papierni vyrába papier. Za handry ponúka keramiky, náradie, ale aj bižutériu. „Keď som v to ráno počula melódiu môjho obľúbeného handrára, hneď som vybehla na ulicu. Vedela som, že vždy má na predaj pekné prstene a retiazky. A bolo tak aj teraz. Do jedného z prsteňov som sa hneď zaľúbila. Keď-

že rodičia pracovali na poli, celý obchod som zosnovala sama. Z domu som zobrala prvý textil, ktorý sa mi dostal pod ruku. Zvesila som nejaké zástery a košeľe a odovzdala ich handrárovi. A hrdó som si nastokla na prst môj nový prsteň,“ opisuje letný obchod vtedy 7-ročná Helena. Dievčenské šťastie však netrvalo dlho. Handrár mal totiž cestu okolo role, kde práve pracovali Helenini rodičia. Keďže boli zvedaví, aj oni sa pri obchodníkovi zastavili a nazreli do jeho ponuky. „Kým si prezerali handrárov

nový tovar, všimli si aj oblečenie, ktoré im bolo podozrivo známe. Samozrejme, mamička sa už o

chvíľu objavila doma a bolo po paráde. Prsteň som musela vrátiť,“ spomína dnes 80-ročná Helena na smutný koniec príbehu svojho prvého obchodu. Pritom stačilo handrárovi doniesť starý textil. Poučená skúsenosťou odvtedy chystala obchodníkovi staré handry. Kým Helena a jej rovesníci si na povolanie „handrár“ pamätajú, mladšie ročníky o ňom vedia len z počutia.

Tí najmladší si myslia, že ide o obchodníkov, ktorí predávali handry, teda nekvalitné oblečenie. Kto teda boli? Obchodníci z Kamenca pod Vtáčnikom, ktorí skupovali staré handry. Tie ďalej predávali do miestnej papierne, kde sa z textilu vyrábala jeden z najkvalitnejších papierov svojej doby. Na papier z Kamenca pod Vtáčnikom písali dokonca aj na viedenskom kráľovskom dvore. Dnes sú z papierne už len ruiny, na kamenné zvyšky múrov upozorňuje iba tabuľa. „Papier sa tu vyrábala asi 100 rokov, do roku 1847. Handrárstvo však pretrvalo ešte ďalších storočie. Dokonca vznikol aj cech handrárov,“ opisuje starosta Kamenca Dušan Ďuriš, pričom nás vedie do múzea. Zachovala sa len jediná fotka handrára. Zato jedinečných handrárskych pesničiek je tu oveľa viac. Vďaka pesničkám a „znelkám“ ľudia už z diaľky vedeli, ktorý handrár prichádza. Handrárska písťala je rovnako jedinečná ako handrárstvo samo. Nebola to však celoročná záležitosť. Išlo skôr o príležitostných obchodníkov, ktorí sa počas roka živilí napríklad ako roľníci. „Handry zväžali v dvoch obdobiach, najmä pred Vianocami a

pred Veľkou nocou,“ dopĺňa starosta. V Kamenci pod Vtáčnikom dnes funguje občianske združenie Handrári, ktoré chce papiereň vzkriesiť. Ibaže doteraz nenašli fotku či dokumentáciu, ako papiereň na pohon vodným mlynom vyzerala. Zatiaľ sa aspoň starajú o priestor, kde vznikala jedinečná písťala, po ktorom bol dopyt po celom Uhorsku.

(gab)

Beniakov odkaz tu stále žije

Chynorany sú významnou križovatkou na konci Trenčianskeho kraja

Dôležitý dopravný uzol, prírodná rezervácia, rodisko významného básnika, centrum kultúry. A tiež súčasť projektu Magna via, ktorá chce obnoviť cisársko-kráľovskú poštovú cestu a dať tak impulz rozmachu cestovného ruchu. Aj toto ponúkajú Chynorany. Obec na hranici dvoch krajov – Trenčianskeho a Nitrianskeho – a čoby kameňom odtiaľ dohodil aj do troch okresných miest.

REPORTÁŽ

Do Chynorian prichádzame v deň, keď je tu najvyššia koncentrácia „cezpoľných“. Koná sa tu totiž celoslovenský festival poézie Beniakov Chynorany.

Pred kultúrnym domom sa schádzajú speváčky ženského zboru Benetky. Síce s mrazom na perách, ale s dobrou náladou doladujú blížiacu sa vystúpenie. O polhodinku si sŕažiaci, organizátori aj miestni prídu uctiť Valentína Beniaka. Jedna pieseň je venovaná slovenčine, druhá pochádza z pera samotného Beniaka. Zhudobnila ju vedúca zboru Bernadeta Bubeníková. Môžeme teda hovoriť o rýdzo chynoriánskom DNA tejto skladby. Jej mamička v ten deň oslavovala 103. narodeniny. Nie je len najstaršou obyvateľkou obce, ale podľa mnohých drží tento primát aj v rámci celého okresu Partizánske. Oslava neoslava, významné kultúrne podujatie si Bernade-

ta Bubeníková, inak niekdajšia učiteľka slovenského jazyka a hudobnej výchovy, nemohla dať ujsť.

„Určite sa treba zastaviť v pamätnej izbe Valentína Beniaka a v etnografickom múzeu. Je tam krásne vidieť, ako sa žilo v minulosti. Sú to veci, ktoré tam zhromaždili samotní Chynoranci. Čo bolo na povale a malo historickú hodnotu, to tam nájdete,“ odpovedajú Benetky na naše otázky týkajúce sa histórie obce. „A aby sme nezabudli, máme tu úžasnú prírodnú rezerváciu Chynoriánsky luh,“ pripája sa do rozhovoru ďalšia speváčka. V roku 1981 bol vyhlásený za prírodnú rezerváciu v 4. ochrannom pásme. Ide o jediný zvyšok pôvodného lužného lesa hornej Nitry. Močiare sem lákajú miestnych aj ľudí zo širokého okolia najmä

v sezóne medvedieho cesnaku. Ten tu vraj môžu doslova kosieť.

Chynoriánsky háj sa dostal na pretras aj pri debате s Jozefom „Froisom“ Bezákom. Tento chynoriánsky rodák žije v Bratislave, no nechýba na žiadnej akcii v rodnej dedine. Vytvára dokonca videokroniku a je oduševneným bojovníkom za revitalizáciu spomínanej prírodnej rezervácie. Vedel by nám o nej hovoriť dlho a zaujímavo, projektovú dokumentáciu má doslova v malíčku. „Na rozdiel od úradníkov na príslušných ministerstvách, ktorí sa tam za tie roky pomenili a ani sami nevedia, kde vlastne projekt majú,“ neskrýva sklamanie hrdý rodák. Chynoriánske mokrade potrebujú prísun vody, presne ako to bolo v minulosti. „Dnes držia pri živote jedinečnú

flóru a faunu len jarné vlhké obdobia. A nazaj tu chceme mať len medvedí cesnak?“ pýta sa 86-ročný dôchodca, ktorý prispieva článkami aj do obecných novín a svojou energiou by rád „nakazil“ aj mladšiu generáciu. „Od mojich rovesníkov už nemôžem chcieť veľa. Ale mladí by mali byť aktívnejší.“

Medzi tých, ktorí si jeho slová vzali k srdcu, patrí dvojica mladých mužov, ktorí pripravovali aj ozvučenie k blížiacej sa pocte básnikovi Beniakovi. Dominik Gajdoš je synom recitátora Mariána Gajdoša, ktorý aj v seniorskom veku stále reprezentuje obec v prednese. Kultúrne naladená rodina ovplyvnila aj Dominika. „To musí človek robiť z lásky a presvedčenia. Ak chceme, aby niektoré podujatia, ako napríklad Beniakové Chynorany, prežili, musia sa o ne zaujímať aj mladí,“ tvrdí vyštudovaný herec, ktorý divadelné dosky vymenil za pomoc pre Chynorany. Aj keď sa samotnému prednesu nevenuje, robí všetko pre to, aby bol prednes naďalej súčasťou rodiska. Do Chynorian treba prísť aj počas niektorej z akcií. Je ich požehnané a za ich organizáciu stoja na striedačku rôzne miestne spolky. Okrem obce sa na kultúrnom a športovom živote podieľajú aj hasiči, futbalisti, matičiari, dôchodcovia či občianske združenie Domec a mnohí ďalší. A taký letecko-modelársky klub zas dokazuje, že aj dnešné deti vedia byť zručné a nestratili jemnú motoriku. Vede ho František Szabo a aj v dôchodkovom veku má trpezlivosť s deťmi, dokonca organizuje letné modelárske tábory. Tie sú obľúbené aj medzi deťmi z okolia.

Celoslovensky známym podujatím sú práve Beniakové Chynorany. Valentín Beniak je najznámejší rodák, o ktorom sa učia aj deti na literatúre. Poet, ktorého minulý režim zakazoval, však v obci pracoval ako notár. Staršia a stredná generácia Chynorancov si ho tak aj pamätá. O jeho literárnej tvorbe sa v tom čase nehovorilo. „A viete, aké to je s notármi. Sú a musia byť prísni. Oni sa držia zákonov, predpisov. Beniak nebol iný, čo mnohým obyvateľom nebolo sympatické. Nedal sa obmäkčiť, čo, povedzme si úprimne, mu na popularite nepridávalo,“ predstavuje nám aj inú tvár Valentína Beniaka starostka Chynorian Mária Lachkovičová. Beniakové Chynorany preto boli viac populárne medzi zvyškom Slovenska. „Aby sme Beniaka priblížili aj našim, spojili sme recitátorské podujatie s jarmokom. A čo vám poviem, takí recitátori z východu sa vedia postarať o dobrú zábavu. Beniakové Chynorany už nabrali rodinnú atmosféru. Rok čo rok sa sem vracajú recitátori a

tých nových s radosťou privítajú,“ opisuje atmosféru prvá dáma obce.

Chynorany sú aj liaheň talentov. Okrem Valentína Beniaka to bol aj maliar Jozef Bezák. Hovorili mu aj chynoriarsky van Gogh. A medzi žijúcimi „celebritami“ z Chynorian by sme našli napríklad režiséra Petra Bebjaka, ktorý stojí za filmovými trhákmami Trhlina, Čiara či Marhuľový ostrov.

Kultúru v obci už 160 rokov dotvára aj miestna dychovka. Minulý rok vznikol a do kultúrneho života sa zapojil detský folklórny súbor Chynoranček. „Deťom sme dali vyrobiť aj kroje. Pre našu obec sú typické bohato vyšívané kroje. Sú symbolom akejsi hojnosti, ktorá tu vždy bola. Naši predkovia boli remeselníci, roľníci, vždy sme boli na križovatke ciest, a tak sa tu dobre obchodovalo,“ uviedla starostka.

Stredom obce prechádza hlavná železničná trať Nové Zámky – Prievidza a v Chynoranoch je zároveň významný dopravný uzol. Napája sa tu trať do Trenčína, preto v obci zastavujú aj regionálne expresy z Bratislavy do Prievidze. Železničná stanica si vraj pamätá aj mnoho prekáračiek. Miestni mládenci boli totiž vždy hákliví na chynoriarske dievčatá. „Zadarmo im ich nechceli dať. Hovorili, že ak si už chce naše dievča zobrať cezpoľný, musí si ho zaslúžiť. A prispôbiť sa našim zvykom,“ s úsmevom opisuje starostka, ktorej manžel zhodou okolností nepochádza z Chynorian. Ale prečo je práve táto obec takou dôležitou prestupnou stanicou, dnes už miestni nevedia. Možno by nám na to vedel odpovedať Miroslav Kováčik. Kronikár a chodiaca chynoriarska encyklopédia. Človek, ktorý držal Chynorany pokoje a stál za takmer každým podujatím. Minulý rok však zo-

mrel a domáci naňho už len s láskou spomínajú. Musíme si tak pomôcť s dostupnou literatúrou o histórii železnice. „Napojenie

na Považie a Košicko-bohumínsku železnicu najviac požadovali podnikatelia z hornej Nitry, kde absentovalo spojenie s rozvíjajúcim sa severom. Vyriešiť to mala trať z Bošian cez Žabokreky, no proti jej výstavbe sa postavil veľkostatkár Zsambokrétly. Trasovanie sa preto zmenilo na Chynorany, odkiaľ železnica pokračovala do Bánoviec nad Bebravou a Trenčína,“ uvádza sa vo voľne dostupných zdrojoch.

Chynorany sú ani nie trojtisícová obec, ktorá však svojou vybavenosťou predbehne aj niektoré mestá. Pochváliť sa totiž môže kultúrnym domom, ktorému sekunduje katolícky dom, občerstviť sa dá v dvoch reštauráciách a čerešničkou na obecnej torte je športová hala. Budujú sa tu nájomné byty a obec chce dokonca postaviť aj nájomné rodinné domy. V Chynoranoch sú zaužívané stretávky rovesníkov. „Stretávajú sa päťdesiatnici, šesťdesiatnici, sedemdesiatnici... Môj ročník nastupoval do školy v dvoch triedach. Spolu nás bolo sedemdesiat. Dnes by sme sa asi zmestili na jedno selfičko,“ hovorí Jozef Bezák Froiso, ktorý svojich kamarátov v Chynoranoch pravidelne navštevuje.

V Chynoranoch si ctia svojich rodákov, tradície, pamätajú si históriu obce, ktorá prešla ťažkými a pohnutými obdobiami. Aj preto je myšlienka najslávnejšieho rodáka Valentína Beniaka akýmsi odkazom pre ďalšie generácie:

„Ani hrdza ich nezohere, ani mráz, zima krutá neroztrhá, čo viažu ťa sem, neroztrhá tie putá, a nech bys' vzlietol s drakom hore a vietor by ťa metal, drží ťa pružne uzda dlhá, a keby si ju preťal, nebo ťa viac už nezohreje a zem ovanie chladom: zaplačeš nad tou zrúcaninou, ktorá ti bola hradom! Blažený ten, kto v rodnej zemi deň čo deň usne sladko: dietky nad hlavou jeho bdejú a zo sna šepce: matko...“

Radovan Stoklasa

Inšpirácie na rok 2020

Začiatkom roka často plánujeme. Čo všetko potrebujeme v práci vybaviť, koľko času strávime v telocvični či u kozmetičky, kde budeme dovolenovať. My sme pre vás pripravili desiatku tipov na výlety a podujatia, ktoré by ste si v roku 2020 nemali dať ujsť. V každom kúte nášho kraja sa deje niečo zaujímavé. Stačí si len vybrať z ponuky kultúry, športu či turistiky.

ZIMNÉ SLÁVNOSTI HORNONITRIA 2020

(1. február – 14. marec 2020)

Obce pravnianskej doliny v Prievidzskom okrese si pre vás opäť pripravili program plný hudby a ľudovej tvorby. Nájdite si čas a zavítajte napríklad do Pravenca na súťaž fašiangových masiek, v Poluvsí sa predstavia neprofesionálni interpreti ľudových piesní, talent mladých folkloristov môžete obdivovať v Nedožeroch-Brezanoch a v kostole vo Chvojnici sa budú spievať pašie.

VALENTÍN NA BOJNICKOM ZÁMKU

(14. – 15. február 2020)

Kde prežiť sviatok lásky a romantiky, ak nie na najromantickejšom mieste strednej Európy? Máme to šťastie, že sa nachádza v našom kraji. Valentínsky deň na Bojnickom zámku patrí už niekoľko

rokov zamilovaným párom. A len trpkosť osudu chcela, že najznámejší majiteľ zámku, gróf Pálffy, pre lásku trpel. Symbol jeho nenaplnenej lásky je trňová koruna na hradnej veži.

ODOMYKANIE A ZAMYKANIE MANÍNSKEJ TIESŇAVY

(22. marec / 8. november 2020)

Milovníci turistiky sa po dlhjej zime nevedia dočkať začiatku turistickej sezóny. Tí z okolia Maninskej tiesňavy sa okrem prechádzky venujú aj ochrane prírody. Vyčistia chodníky, zbierajú odpadky. A spoločne si vychutnajú príjemnú nenáročnú turistiku. Pridať sa môžete aj vy. Ak počasie dovoľí, odomykanie na začiatku či zamykanie na konci sezóny sa koná na symbolickom cintoríne.

CESTA ROZPRÁVKOVÝM LESOM

(30. máj 2020)

Uplynulých dvadsať ročníkov Cesty rozprávkovým lesom je dôkazom, že toto podujatie pre deti je jedným z najobľúbenejších v regióne. Tisíce detí sa tu už stretli s vílami, zbrojnošmi, Snehulienkou a trpaslíkmi, s Červenou čiapočkou a vlkom. Kráľovstvo rozprávok ponúka každý rok nezabudnuteľný zážitok pre deti a často aj ich rodičov.

MEDZINÁRODNÝ FOLKLÓRNY FESTIVAL MYJAVA 2020

(17. - 21. jún 2020)

Jeden z najfolklórnych festivalov tento rok napíše už svoje 62. pokračovanie. K amfiteátru na myjavský Trnovec zavítajú tisíce návštevníkov. Už tradične sa môžu spoľahnúť na dobrú hudbu, tanec a dobrú náladu. Príďte aj vy spoznať krásu tradícií regiónov Slovenska či iných krajín sveta.

TRADIČNÉ LEDNICKÉ DOŽINKOVÉ SLÁVNOSTI

(august 2020)

Poďakovanie za úrodu patrilo v minulosti k tradičným zvykom. V niektorých obciach sa k dožinkovým slávnostiam vracajú vďaka folklórnym skupinám. Niekde vytvárajú obrazy z úrody, v Lednici zas pripravujú krojovaný sprievod obcou so žatevným vencom. Nechýba ani jazda na vyzdobených konských záprahoch či prezentácia starých žatevných mechanizmov.

STREDOVEKÝ FESTIVAL VILLA BEN 2020

(15. august 2020)

Mestský park v Bánovciach nad Bebravou opäť ožije históriou, konkrétne stredovekom. Príďte sa pozrieť, ako sa v stredoveku žilo v okolí Bánoviec, ako sa ľudia zabávali, ako bojovali a na čom si pochutnávali.

BARTOLOMEJSKÝ JARMOK

(21. – 22. august 2020)

História jarmokov v Ilave má dávnu tradíciu, ktorá siaha až do 15. storočia. Ilava dostala viacero privilégií na usporadúvanie jarmokov. Najstaršie je z roku 1430 od kráľa Žigmunda. Na jarmoku nájdete remeselné výrobky od hrnčiarov, kováčov, čipkárov, medovníkárov, rezbárov, predavačov slamených výrobkov, drotárov či šperkárov.

FESTIVAL DOBOVEJ KUCHYNE

(26. september 2020)

Minimálne päť stredovekých kuchýň súťaží o priazeň návštevníkov Beckovského hradu. Súčasťou je aj bohatý program, ktorý spája dobovú zábavu s dobovými hostinami. Programom vás prevedie šašo/kaukliar, tešiť sa môžete na hudobné vystúpenia, školu stredovekých tancov, šermiarsky turnaj, sokoliarske vystúpenia a veľa ďalšieho.

POĎ SA BÁŤ NA HRAD

(31. október 2020)

Prehliadku Trenčianskeho hradu vám spestria čerti, strigy či čarodejnice. Sídlu Matúša Čáka má množstvo zákutí a vy sa dajte prekvapiť, čo vás v nich čaká. Môžete si byť istí len tým, že keď sa vrátite domov, všetko strašenie sa skončí. Možno.

VSTUPENKY SI MÔŽETE KÚPIŤ AJ NA WEBSTRÁNKE
WWW.TRENCINREGION.SK

Vstupenky na výlet si kúpite aj z domu

Kúpiť si vstupenku na hrad z pohodlia domova a pri pokladnici len naskenovať QR kód z potvrdzujúceho e-mailu. Tento jednoduchý, efektívny a najmä moderný spôsob návštevy podujatí ponúka aj webová stránka www.trencinregion.sk.

„Na našej stránke si zájemcovia môžu nájsť podujatie, prečítať si o ňom informácie a následne si naň zakúpiť lístok. Samozrejme, môžu si zvoliť aj druh vstupenky. Platba prebieha zadáním čísla kreditnej karty. Len čo platba prebehne, na e-mail príde QR kód, ktorý si pokladníci na mieste podujatia jednoducho načítajú,“ opisala nový spôsob nákupu vstupeniek Eva Frývaldská, výkonná riaditeľka Krajskej organizácie cestovného ruchu (KOCR) Trenčín región. Je pritom jedno, či natrafíte na webovú stránku podujatia a následne vás nákupný košík nasmeruje na web Trenčín región, alebo si podujatie vyhľadáte priamo tu.

Spokojnosť s novinkou neskrývali ani návštevníci Čachtického hradu počas prvého adventného víkendu na prelome novembra a decembra. Išlo o jedno z posledných podujatí v závere turistického sezóny 2019. Krajská organizácia cestovného ruchu Trenčín región a aj pracovníci hradu si tak chceli otestovať systém ešte pred jarným

KOCR Trenčín región zavádza pre návštevníkov turistických atrakcií novinku

štartom podujatí v kraji.

„Aj keď ideme do kina, lístok si môžeme kúpiť už doma. Keď cestujem po Slovensku, vždy je lepšie si všetko dopredu zabezpečiť. Myslím, že by to tak malo byť, že doma si lístok kúpite cez internet a potom len prídete a potvrdenie vám naskenujú,“ privítali novú možnosť Zuzana a Kristína z Čachtíc, ktoré považujú online kúpu vstupenky za samozrejmosť 21. storočia.

„Pre nás by to momentálne bola záchrana. Pri pokladnici sme totiž zistili, že sme si v aute zabudli peňaženku. Chcel som zaplatiť aspoň kartou, čo

sa dá aj cez telefón. Keby som vedel, že sa dá kúpiť vstup elektronicke, spravím tak už doma. Dnes sme mali šťastie a pani pokladníčka nás pustila,“ opisali nepríjemný zážitok s dobrým koncom turisti Martin a Broňa z Piešťan.

Online predaj vstupeniek chce KOCR Trenčín región udomáčniť najmä na hradoch a ich podujatiach. „Chceme dosiahnuť ideálny stav, aby návštevníci nemuseli čakať v dlhých radoch pri pokladniciach. Načítať QR kód je podstatne rýchlejšie,“ predstavila víziu a jej výhody Eva Frývaldská.

Okrem návštevníkov pomôže pred-

predaj aj samotným hradom. „Keď si väčšina ľudí zvykne na tento spôsob kupovania lístkov, budeme sa vedieť lepšie pripraviť na približný počet návštevníkov v daný deň, na konkrétne podujatie. Zároveň nebudeme musieť práčne počítať návštevnosť, nakoľko nemáme žiadne automatické počítačové. Všetko rátame po jednotlivých mesiacoch. Elektronický predaj by aj túto časť našej práce podstatne zjednodušil. Samozrejme, chce to čas, aby si ľudia na túto možnosť zvykli, no najmä, aby sa o nej dozvedeli. Prvých záujemcov sme mali už teraz, pri prvom online predaji vstupeniek, a to je dobré znamenie,“ neskrývala nadšenie zo spustenia online predaja vstupeniek správkyňa Čachtického hradu Katarína Orthová.

Zároveň priznala, že dopyt po takejto službe zaznamenali už dávnejšie. „Stále viac ľudí chcelo minimálne platiť kartou. Bezhotovostné platby sú stále populárnejšie a tie im zatiaľ ponúknuť nevieme. Nákup vstupenky z domu je preto ideálnym riešením,“ dodala.

Spojenie návštev historických hradov s využitím moderných technológií je možné naplno otestovať už v novej turistickojej sezóne na jar 2020. Tohtoročný prvý adventný sviatok na Čachtickom hrade bol skúškou správnosti, ako pohodlne prilákať turistov na najkrajšie historické miesta Trenčianskeho kraja.

Niekďajšie sídlo krvavej grófký prichádzali v ten deň navštíviť najmä rodiny s deťmi. Kým horela prvá adventná sviečka, v hospodárskej budove zneli koledy, rozvoniaval čaj aj varené víno a deti mohli písať list Ježiškovi. Dobový poštár im list aj zapečatil a postaral sa tak o to, aby sa sny najmenších neustratili. „Máme tu aj knihu pre darebákov. Nikto sa však do nej nezapísal. A rodičia tiež nikoho nezažalovali,“ povedala kastelánka, ktorá jeden deň ako čert a inokedy v role vianočného škriatka rozdávala návštevníkom uhlie a cibuľu alebo sladké maškrtky. (ras)

Mali ste vianočnú známku?

Posielanie vianočných pohľadníc sa pomaly vracia do módy. Ľudia už majú dost hromadných sms správ, chcú si byť o niečo bližší. Ak ste posielali pozdrav aj vy, možno ste naň nalepili poštovú známku s nakresleným vianočným stromčekom. Jeho autorom je 28-ročný Maroš Chovanec z autistického centra DEMY. Kresba vznikla počas arteterapie pri kreslení listu Ježiškovi.

Ľudia o rozpočte

Na území Trenčianskeho kraja rozhodujú o využití 200-tisíc eur už tretím rokom jeho obyvatelia. Z participatívneho komunitného rozpočtu TSK sa v prvých dvoch rokoch prefinancovalo celkom 85 jedinečných komunitných projektov. Tento rok k nim pribudlo ďalších 78, za ktoré hlasovala verejnosť na webe Trenčianskej župy. V každom okrese predložili žiadatelia zaujímavé projekty. Oblasť, ktorých sa týkali, boli pritom rôzne. Od kultúry, cez šport či voľnočasové aktivity, až po sociálnu pomoc či zdravotníctvo. (jab)

Odvoz

aj na požiadanie

Či niekto nastúpi alebo pôjde autobus prázdny, župa musí zabezpečiť prímestskú dopravu do všetkých kútov kraja. Do dedín s malým počtom obyvateľov však už nemusí posielat veľké autobusy, ktoré doteraz „vozili vzduch“. Po novom tam môže poslať aj menšie autá. Schválili to zákonodarcovia národného parlamentu. Prepravu z takýchto častí kraja bude môcť župa objednávať dokonca aj na požiadanie. „V praxi to znamená, že ak obyvateľ odľahlej obce, prípadne staršia pani, bude potrebovať odvoz v konkrétny deň napr. k lekárovi, tento malý automobil pre nich bude zabezpečený,“ vysvetlil predkladateľ návrhu, trenčiansky župan Jaroslav Baška. Jednou z podmienok tejto služby je napríklad aj verejný obstaranie dopravy. (kul)

Náš región bodoval v Rakúsku

Trenčiansky región ako kraj hradov, zámkov a legend, tradícií či skvelého jedla.

Takto sa na zámku Hofburg (doslovne Dvorný hrad) vo Viedni prezentovala KOCR Trenčín región a Trenčiansky samosprávny kraj počas predsedníctva Slovenska v OBSE. „Zahraničným hosťom z členských štátov OBSE sme predstavili to najlepšie, čo v kraji máme. Od regionálnej gastronómie, cez kultúru až po výstavu fotografií, ktorá ukázala krásu a jedinečnosť nášho kraja,“ vymenovala výkonná riaditeľ-

ka KOCR Trenčín región Eva Frývaldská, ktorú doplnil trenčiansky župan Jaroslav Baška.

„Náš kraj ponúka široké možnosti v rámci cestovného ruchu, ale aj relaxu v troch kúpeľných mestách. Podporujeme zdravý životný štýl, o čom svedčí rozvoj cyklistickej infraštruktúry či unikátny projekt Hokejovej akadémie. Nemôžeme zabudnúť ani na všetky folklórne zoskupenia, ktoré uchovávajú tradície typické pre náš kraj.“ Veľvyslanec a súčasný predseda Stálej rady OBSE Radomír Boháč a generálny tajomník OBSE Thomas Greminger si počas medzinárodnej konferencie vychutnali niekoľkokochodové menu, o ktoré sa postarali študenti Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Púchove. Nezabudnuteľný hudobný zážitok zas do Viedne prinieslo zoskupenie Zvonkohra Košariská-Prieipasné. (ras)

Sme stále prví v rebríčku

V tretom štvrtroku roka 2019 navštívil Trenčiansky kraj rekordný počet návštevníkov.

Dlhodobo dominujú domáci pred

zahraničnými. Prišlo sem až o pätinu viac našich. Náš kraj za toto obdobie prilákal rekordných, takmer 136-tisíc návštevní-

nikov. Podľa Štatistického úradu v Trenčíne sem prišlo necelých 35-tisíc zahraničných návštevníkov. Najčastejšie si vybrali okres Trenčín a ubytovacie zariadenia v ňom (45,1%). Počet prenocovaní domácich návštevníkov dosiahol 433-tisíc nocí, zahraničných 109-tisíc nocí. Medziročne vzrástol počet prenocovaní o 10,8%, pričom tržby ubytovateľov v kraji predstavovali 11,1 mil. eur. Prvenstvo spomedzi ostatných samosprávnych krajov si Trenčiansky kraj udržal aj v dĺžke pobytu hosťa meranej počtom nocí. Priaznivú bilanciu štyroch nocí na jedného hosťa ovplyvnili najmä domáci. Tí zotrvali v ubytovacích zariadeniach v kraji v priemere až 4,3 noci.

(kul)

Kam v našom kraji?

január – február 2020

Termín: do 31. januára 2020

Názov: Jozef Česla – Tajomné savany africké
Miesto konania: Výstavné priestory Trenčianskeho samosprávneho kraja
Web: www.tnos.sk

Termín: 4. december 2019 – 17. január 2020

Názov: Passion - Emília Jakubisová
Miesto konania: Galéria Regionart pri RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 5. december 2019 - 16. február 2020

Názov: výstava Horizonty súčasnosti V.
Miesto konania: Galéria M.A. Bazovského v Trenčíne
Web: www.gmab.sk

Termín: 6. december 2019 – 4. január 2020

Názov: sv. Mikuláš a Vianoce na Bojnickom zámku
Miesto konania: Zámok Bojnice
Web: www.bojnicecastle.sk

Termín: 13. december 2019 – 15. január 2020

Názov: Mária Duhárová – autorská výstava
Miesto konania: Výstavné priestory Trenčianskeho samosprávneho kraja
Web: www.tnos.sk

Termín: 1. január 2020

Názov: Novoročný výstup na Inovec
Miesto konania: Mnichova Lehota – Inovec – Selec (stretnutie na vrchole o 11.00 h)
Web: www.kst.sk

Termín: 2. – 10. január 2020

Názov: Cestovateľ storočiami – 100 rokov Vojtecha Zamarovského
Miesto konania: Trenčiansky hrad, Kasáreň – prízemie
Web: www.muzeumtn.sk

Termín: 2. – 20. január 2020

Názov: Herbár ľudu Váhu – Herbarium Populi Vagi

Miesto konania: Trenčiansky hrad, Kasáreň – II. poschodie
Web: www.muzeumtn.sk

Termín: 4. január 2020

Názov: Prechádzky mestom so sprievodcom: Tradičná strava
Miesto konania: Kultúrno-informačné centrum Trenčín
Web: www.visit.trencin.sk

Termín: 4. január 2020 o 17.00 h

Názov: Zlatá Mladosť
Miesto konania: Dom kultúry, Dubnica nad Váhom
Web: www.kultura.dubnica.eu

Termín: 6. január 2020

Názov: Trojkraťová električka
Miesto konania: Trať Trenčianska Teplá – Trenčianske Teplice
Web: www.trez.sk

Názov: Zimný výstup na Kľak

Miesto konania: Štart o 6.00 h v Ilave pri Lidli
Web: www.kstilava.sk

Termín: 7. január 2020

Názov: Novoročný koncert
Miesto konania: Spoločenská sála DK Partizánske
Web: www.muap.sk

Termín: 10. január 2020

Názov: Polotieňové zatmenie Mesiaca
Miesto konania: Hvezdáreň v Partizánskom
Web: www.hvezdaren.sk

Termín: 11. január 2020

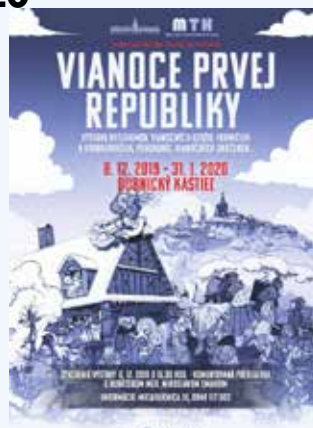
Názov: Novoročný koncert
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Názov: 12. mestský bal

8. december 2019 – 31. január 2020

Vianoce prvej republiky

Dubnický kaštieľ vám ukáže, ako oslavovali sviatky naši predkovia. Originálnu výstavu Vianoce prvej republiky zorganizovali v spolupráci s Múzeom technických hračiek vo Veľvaroch. „Sú tu vystavené rozsiahle zbierky ručne maľovaných aj vyrezávaných betlehemov, ktoré pochádzajú od konca 18. až do polovice 20. storočia,“ priblížila riaditeľka múzea Monika Schwandtnerová. Najstaršími figúrkami je trojica jemne vyrezávaných troch svätých kráľov z 19. storočia, ktorá v minulosti patrila k veľkej zostave kralického betlehemu. Svojou veľkosťou patrí dnes už k ojedinelým muzeálnym exponátom. Okrem toho tu návštevníci objavia aj množstvo zaujímavých prvorepublikových hračiek, kolekcie farebných papierových ozdôb zo začiatku 20. storočia, vianočné pozdravy či historické sánky. Výstavu môžete navštíviť do konca januára.

8. január 2020

Výstava Fotoklubu Lumen

Fotoklub Lumen v spolupráci s mestom Myjava pripravil už tradičnú výstavu fotografií, ktorú môžete navštíviť od 8. do 31. januára v spoločenskej sále Kultúrneho domu Samka Dudíka v My-

zdroj: fotoklublumen.webnode.sk

java za dobrovoľné vstupné. „Fotoklub funguje v Myjave od roku 2001. Práve v tom roku tu zorganizovali prvú fotoamatérsku výstavu. Po jej úspešnej realizácii sa začali aktivizovať ďalší autori z Myjavy a okolia a v súčasnosti má fotoklub 10 aktívnych členov,“ informoval Marek Hrin z mestského úradu. Samotná výstava je podľa neho pestrá, nájdete tu portréty, scenérie, zátišia aj umelecké zábery. „Každý z členov fotoklubu preferuje iný štýl fotografovania, má svoj autorský rukopis a tým pádom sú vystavované fotografie pre zaujímavejšie,“ doplnil Hrin. Vernisáž výstavy je naplánovaná na stredu 8. januára o 16.30 h.

Miesto konania: Veľká sála Divadla v Púchove
Web: www.kultura.puchov.sk

Termín: 13. – 24. január 2020

Názov: Tvorivosťou k umeniu
Miesto konania: Výstavná sieň DK Partizánske
Web: www.muap.sk

Termín: 15. február 2020

Názov: Fašiangy
Miesto konania: Kúpeľné námestie, Trenčianske Teplice
Web: www.teplice.sk

Termín: 17. január 2020

Názov: Plesový víkend vo Flóre
Miesto konania: Hotel Flóra, a.s., Trenčianske Teplice
Web: www.hotelflora.sk

Názov: Detský karneval

Miesto konania: Centrum voľného času, Brezová pod Bradlom
Web: www.brezova.sk

Názov: Poľovnícky ples

Miesto konania: RZ Partizán, Brezová pod Bradlom

zdroj: dubnica.eu

Web: www.brezova.sk

Termín: 17. január – 26. apríl 2020

Názov: Skryté príbehy

Miesto konania: Trenčiansky hrad, Kasáreň – prízemie

Web: www.muzeumtn.sk

Termín: 18. január 2020 od 11.00 h do 15.00 h

Názov: Akú cenu majú obrazy, ktoré máte doma?

Miesto konania: Galéria Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne

Web: www.gmab.sk

Termín: 19. január 2020

Názov: Muziky z Javorníkov

Miesto konania: Kino Mier, Považská Bystrica

Web: www.pxcentrumpb.sk; www.javornicek.sk

Názov: RND – Mužské oddelenie

Miesto konania: Kultúrny dom Samka Dudíka,

Myjava

Web: www.myjava.sk

Termín: 24. január 2020

Názov: Pro autis

Miesto konania: Piano club, Trenčín

Web: www.tnos.sk

Termín: 24. január – 10. máj 2020

Názov: Z rozprávky do rozprávky

Miesto konania: Trenčiansky hrad, Kasáreň – II. poschodie

Web: www.muzeumtn.sk

Termín: 25. január 2020

Názov: Smejko a Tanculienka – Všetko najlepšie!

Miesto konania: Kultúrny dom Samka Dudíka,

Myjava

Web: www.myjava.sk

Názov: Spievankovo a Kráľovná Harmónia

Miesto konania: Kino Mier, Považská Bystrica

Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 29. január – 28. február 2020

Názov: AMA

Miesto konania: Galéria Regionart pri RKC v Prievidzi

Web: www.rkcpd.sk

Termín: 30. január 2020 o 16.00 h

Názov: Trenčín, Poláková tehelňa – archeologické

nálezy z doby rímskej – Mgr. Peter Schreiber

Miesto konania: Kongregačná sála Trenčianskeho múzea, Trenčín

Web: www.muzeumtn.sk

Termín: 30. január 2020

Názov: Milenec

Miesto konania: Dom kultúry Dubnica nad Váhom

Web: www.kultura.dubnica.eu

Termín: 31. január 2020

Názov: RND – Mužské oddelenie

Miesto konania: Kino Mier, Považská Bystrica

Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 1. február 2020

Názov: Jazda za polročné vysvedčenie

Miesto konania: Trať Trenčianska Teplá – Trenčianske Teplice

Web: www.trez.sk

Názov: Prechádzky mestom so sprievodcom: Liečenie a nemocnice

Miesto konania: Kultúrno-informačné centrum Trenčín

Web: www.visit.trencin.sk

Názov: Memoriál Jána Kušníera

Miesto konania: Štart v Závade pod Čiernym vrchom

o 8.00 h, konečná zastávka SAD

1. február – 14. marec 2020

Zimné slávnosti Hornonitria

Festival ľudovej kultúry už niekoľko rokov ukazuje verejnosti, aké tradície sa spájajú s pravnianskou dolinou. Ide o cyklus viacerých folklórnych podujatí, ktoré sa postupne odohrávajú v jednotlivých obciach tohto regiónu. Ako informuje Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi, slávnostné otvorenie Zimných slávností Hornonitria bude 1. februára v Nitrianskom Pravne. V ten istý deň sa budú konať v obci Pravenec Zimné slávnosti folklóru, na ktorých vystúpia folklórne skupiny a súbory z celého regiónu hornej Nitry. Súčasťou podujatia bude aj súťaž fašiangových masiek. Celý festival bude pokračovať počas nasledujúcich víkendov v obciach Tužina, Polusvie, Nedožery-Brezany, Malinová a vyvrcholí pásmom pašiových spevov 14. marca v kostole v Chvojnici.

zdroj: nitrianskepravno.sk

Web: www.kstbanovce.sk

Názov: Zimné slávnosti folklóru

Miesto konania: Kultúrny dom Pravenec

Web: www.rkcpd.sk

Názov: Školský ples

Miesto konania: RZ Partizán, Brezová pod Bradlom

Web: www.brezova.sk

Termín: 2. február 2020

Názov: Nedelná klasika – Tango Quartetto Re Campo

Miesto konania: RKC v Prievidzi

Web: www.rkcpd.sk

Názov: Heligonica

Miesto konania: Dom kultúry, Dubnica nad Váhom

Web: www.kultura.dubnica.eu

Termín: 4. február 2020

Názov: Smejko a Tanculienka: Všetko najlepšie!

Miesto konania: Dom kultúry, Púchov

Web: www.kultura.puchov.sk

Termín: 6. február – 11. marec 2020

Názov: Výstava z medzinárodnej fotografickej súťaže

FOPO Fotografie pomedzia – fotografie pomedzi

Miesto konania: Výstavné priestory Trenčianskeho

samosprávneho kraja

Web: www.tnos.sk

Termín: 8. február 2020

Názov: Súzvuky

Miesto konania: Kultúrny dom Tužina

Web: www.rkcpd.sk

25. január 2020

75. výročie FS Jánošík

Folklórny súbor Jánošík oslavuje už 75 rokov svojho fungovania. Jeho okrúhle výročie pripomenie 25. januára špeciálny večer v Dome kultúry v Partizánskom. „V programe pri príležitosti jubilea súboru sa budú prezentovať tri generácie folkloristov, uvidíte nové tance a piesne, ale aj staré osvedčené programové čísla. Počas programu oceníme našich významných a zaslúžilých bývalých členov súboru, ktorí budú prijatí do jánošíkovskej zbrojnickej družiny,“ informovala Hana Vanková z Mestskej umeleckej agentúry Partizánske. Počas podujatia vystúpia aj hostia – muzikanti Bobáňovci z Terchovej a Chudobovci z Oravskej Lesnej.

zdroj: janosiksencior.sk

Názov: Hotel na z-bláznenie
Miesto konania: Dom kultúry, Dubnica nad Váhom
Web: www.kultura.dubnica.eu

Názov: VIII. Swing Ples – Burlesque edition
Miesto konania: Kursalon Trenčianske Teplice
Web: www.kursalon.sk

Termín: 10. – 14. február 2020

Názov: Fašiangy v Gazdovskom dvore Turá Lúka
Miesto konania: Gazdovský dvor Turá Lúka
Web: www.ctkmyjava.sk

Termín: 10. – 21. február 2020

Názov: AMA XXII. ročník
Miesto konania: Výstavná sieň DK Partizánske
Web: www.muap.sk

Termín: 11. február 2020

Názov: Whiskyho cestovateľské kino: Juhozápad USA
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 12. február 2020

Názov: Valentínsky koncert
Miesto konania: Kino Mier, Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 14. február 2020

Názov: Valentínske pohľady do vesmíru
Miesto konania: Hvezdáreň v Partizánskom
Web: www.hvezdaren.sk

Názov: KULTÚRA 1919
Miesto konania: Dom kultúry Prievidza

8. február 2020

Máme narodeniny

Druhý februárový víkend si Galéria Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne pripomenie 51. výročie svojho vzniku. Ako každý oslávenec, aj ona chystá narodeninovú oslavu. Pre svojich návštevníkov pripravila špeciálny celodenný program s názvom Máme narodeniny! Tešiť sa môžete na komentované prehliadky všetkých výstav s odbornými pracovníkmi a taktiež na viaceré tvorivé aktivity. „Okrem aktuálnej výstavy Horizonty súčasnosti V. si môže verejnosť prejsť s kurátorom i tri stále expozície – expozíciu Miloša Alexandra Bazovského, výtvarné umenie Trenčianskeho regiónu a Slovenské sochárstvo 20. storočia – a dozvedieť sa viac o autoroch v našich zbierkach,“ informovala kurátorka Radka Nedomová. Galériu v centre krajského mesta môžete navštíviť v sobotu 8. februára bezplatne.

zdroj: gmab.sk

25. február 2020

Fašiangy v meste

Považská Bystrica zažije 25. februára pravú fašiangovú atmosféru. Podujatie pred kinom Mier bude zároveň rozlúčkou s obdobím plesov, karnevalov a bálav. Vlní organizátori prvýkrát vyzvali účastníkov, aby prišli v maskách. Nápad sa ujal, a tak v ňom budú pokračovať aj v roku 2020. „Každá maska dostane pozornosť podľa toho, či to bude dieťa alebo dospelá osoba,“ uviedla riaditeľka PX Centra Anna Kardošová. V rámci programu sa môžu návštevníci tešiť na hudobnú skupinu Bonus, ale aj na sladkú pochúťku v podobe tradičných šišiek. O pochovávanie basy so zvykoslovím, ktoré bolo v tomto regióne zaužívané, sa už postarajú členovia Mestského folklórneho štúdia.

zdroj: povazskabystrica.sk

Web: www.rkcpd.sk

Termín: 14. – 15. február 2020

Názov: Valentín na Bojnickom zámku (večerná prehliadka)
Miesto konania: Bojnický zámok
Web: www.bojnicecastle.sk

Termín: 15. február 2020

Názov: Pamätnica Jozefa Strečanského
Miesto konania: Kultúrny dom Poluvsie
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 15. február 2020 od 9.00 h

Názov: Tradičná brezovská zabíjačka – 14. ročník
Miesto konania: Námestie gen. M. R. Štefánika, Brezová pod Bradlom
Web: www.brezova.sk

Termín: 19. február 2020

Názov: Cesta na Severný pól
Miesto konania: Kino Mier, Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 19. a 20. február 2020

Názov: 66. Hviezdoslavov Kubín – Podjavorinskej Bzince – obvodné kolá súťaže v prednese poézie a prózy detí pre okres Nové Mesto nad Váhom
Miesto konania: Mestské kultúrne stredisko v Novom Meste nad Váhom
Web: www.tnos.sk

Termín: 22. február 2020

Názov: Fašiangy
Miesto konania: Dolná Poruba, pred Kultúrnym domom
Web: www.dolnaporuba.sk

Názov: Fašiangy v meste
Miesto konania: Nám. SNP Partizánske
Web: www.muap.sk

Termín: 22. – 23. február 2020

Názov: Zimný turistický zraz
Miesto konania: vrch Baske, Trenčianske Teplice
Web: www.teplice.sk

Termín: 23. február 2020

Názov: Pietny akt polozenia vencov a kvetov k pomníku padlých a umučených v Cetune pri príležitosti 75. výročia partizánskeho boja v Cetune
Miesto konania: Bzince pod Javorinou - Cetuna
Web: www.obecbzince.sk, www.tnos.sk

Termín: 23. február 2020

Názov: Deň detského folklóru
Miesto konania: Kultúrny dom Nedožery-Brezany
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 24. až 28. február 2020

Názov: Hviezdna brána
Miesto konania: Hvezdáreň v Partizánskom
Web: www.hvezdaren.sk

Termín: 27. február – 19. apríl 2020

Názov: Biennale plastiky malého formátu – výstava
Miesto konania: Galéria Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne
Web: www.gmab.sk

Termín: 27. február – 19. apríl 2020

VIAC POZVÁNOK NÁJDETE NA
WWW.TRENCINREGION.SK

Z POŠTY

Ďakujem Vám za zaujímavé čítanie príspevkov, zároveň posielam vylúštenú krížovku:
Keď v decembri mrzne a sneží, úrodný rok nato beží.
Ján z Domaníže

xxx

Počas kúpeľného pobytu som natrafila na tieto zaujímavé noviny. Po dlhej dobe som si niečo prečítala od začiatku až do konca. Aj vďaka Vaším článkom som si naplánovala pár výletov. Nech sa Vám aj ďalej darí, prajem veľa inšpirácií.

Mária z Nitry

xxx

„Hrubá čiara“ bol silný príbeh mladého dievčaťa. Sledovať udalosti SNP z takéhoto ľudského pohľadu je dôležité. Článok som odporučil aj mojej známej – pani učiteľke, aby ho na dejepise prebrala s deťmi. Pozdravujem pani Mištinovú a prajem veľa zdravia. To isté prajem aj celej redakcii.

Juraj z Prievidze

xxx

Veľa úspechov a skvelých nápadov, hojne zdravia a šťastie na dobrých ľuďoch prajem všetkým, ktorí píšu a čítajú tieto nádherné noviny Trenčín región.

Vladimíra z Nového Mesta nad Váhom

Otestujte si vedomosti o Javorine

1. Ako sa volal otec Ľudovíta Štúra, ktorého rodný dom sa nachádza v obci Lubina?

- a) Milan
- b) Samuel
- c) Jozef

2. Galéria kresleného humoru sídli v priestoroch, ktoré v minulosti slúžili ako:

- a) pivovar
- b) mlyn
- c) sýpka

3. V akej nadmorskej výške sa nachádza Holubyho chata?

- a) 920 m n. m.

- b) 950 m n. m.
- c) 970 m n. m.

4. Ktoré dielo nenapísala Ľudmila Podjavorinská?

- a) Sadaj, slnko, sadaj
- b) Klásky
- c) Ťapákovci

5. V ktorom mesiaci sa konajú Slávnosti bratstva Čechov a Slovákov na Veľkej Javorine?

- a) júl
- b) august
- c) september

Správne odpovede:
B, C, A, C, A

NEDEĽNÁ KAPUSTNICA OD CHYNORIANSKEJ RODÁČKY ERIKY

V hrnci opečieme slaninku, pridáme klobásku a potom kyslú kapustu. Zalejeme vodou a osolíme podľa chuti (aká slaná je kapusta). Pre obmenu môžeme klobásku nahradiť safalátkou (špekáčikom). Tento jednoduchý recept nikdy nesklame a najmä v zimných mesiacoch príjemne zahreje.

PÉČKA

SPOD JAVORINY

Rožky 5 ks, vajcia 4 ks, údené mäso 150 g, klobása 150 g, soľ ¼ PL, cibuľa 100 g, cesnak 40 g, bravčová masť 150 g, majoránka ¼ PL, mleté čierne korenie ¼ PL, mlieko 200 ml.

Žemle pokrájame, zalejeme horúcim mliekom, pridáme vajcia. Na masť podusíme cibuľu, klobásu a múku. Pridáme k žemliam, pretlačíme cesnak a dochutíme koreninami. Upečieme do ružova pri 180 °C na pekáči vymastenom masťou.

Trenčín región, dvojmesačník, január – február 2020, číslo: 1, ročník V., vyšlo: 7.1.2020. **Vydáva:** Trenčín región, Krajská organizácia cestovného ruchu (KOCR), adresa: Trenčín región – Krajská organizácia cestovného ruchu, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín, IČO: 42377897, poštová adresa: Trenčín región – Krajská organizácia cestovného ruchu, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín. **Redakčná rada:** Eva Frývaldská, Lenka Kukučková, Veronika Nemšovská. **Redakcia:** Radovan Stoklasa – šéfredaktor a kolektív autorov. **Foto:** Radovan Stoklasa, archív redakcie – ak nie je uvedené inak. **Kontakty** – email: redakcia@tren-cinregion.sk, web: www.trencinregion.sk. **Náklad:** 111 300 ks, distribúcia v Trenčianskom samosprávnom kraji: obce do 3000 obyvateľov – do schránok, obce a mestá nad 3000 obyvateľov: OcÚ, MsÚ, elektronická podoba: www.trencinregion.sk. Zaregistrované na MK SR, EV 5360/16, ISSN 2453-7942. Autorské práva vyhradené – použitie len so súhlasom vydavateľa.

Redakčná uzáverka čísla I/V: 20. december 2019, najbližšie číslo vyjde 3. marca 2020.

Križovka

Pranostika	zavikol	3. časť tajničky	krok smerom nabok	Autor križovky: Juraj Mitošinka	veľký odkrojený kus chleba	tu hľa (hovor.)	skratka prírodného logaritmu	1. časť tajničky	hľadať, kutať	Pomôcky: Ari, ligula, troll, anis, pipa, adas	pleskne dľaňami	365 dní	skratka obrneného transportera	2. časť tajničky	stupeň ordoviku (geol.)
pozývajú (kniž.)				kurie oko						výdavok					
skratka automobilu				mimo obydla plodina						obyvateľ Lotyšska škodlivo zasahuj					
trhať, driapať (expr.)							vystrieknutie rastlinstvo						značka ortuťi staršie muž.meno		
severský škriatok					lodná plachta (zastar.) čiastočne							skratka súhvezdia Baran poučenie			
Igor (dom.)					zamaškrtil obtreľ										
vzorec jodidu draselného			prestáť orať poopadával							tu máte šparchal					obluda
Oskár (dom.)				noviny, časopisy epocha triasu					došediva základná číslovka						
prístroj na vyšetrenie brušnej dutiny												mohamedánsky boh muž.meno			
Pomôcky: duola, parus, ašgil, puna, duľa	baňaté nádoby (hovor.) podrv					bijem (expr.) správne vložila							Anna (dom.) jazýček (bot.)		
spôsobovalo nudu							dôveroval plošina v Andách							značka pre abvolt laba (hovor.)	
africká antilopa					stať sa pomalším maska (zastar.)										
skratka súhvezdia Delfín				hlaveň (zastar.) pokarhá					hltavo pil (hovor.) biblické muž.meno						jemná (bás.)
EČV Rožňavy			usadiť sa niekde pálenka (hovor.)							vopchá (hovor.) lalotanie (expr.)					
škriabaním odstránil												Ladislav (dom.) zn. pre lambert			
Pomôcky: lauf, apro, res, CN, laparoskop	často ženie mimochodom						trhala (kniž.) malé dláto							EČV Ilavy dones	
papagáj						skupina dvoch nôt bodol							vzorec sulfidu platnatého diaba		
veľká juhoamerická žaba					horelo plameňom ovocný strom							popruh (hovor.) obmotal			
vec (z lat.)				zápisník guľovitá baktéria					toľká, po česky otec (hovor.)						
skratka okresného výboru			variá (hovor.) citoslovce zdesenia							mierny vietor značka ródia				označenie lietadiel Maroka	citoslovce zvuku somára
sluha na gazdovstve								4. časť tajničky							
opatrne preskúmalo								majúca ohlas (zried.)							

Pre výhercov cestovných lexikónov a bedekre

Až 184 čitateľov správne vylúštilo križovku v minulom vydaní dvojmesačníka Trenčín región. Vyžrebovali sme 5 výhercov, ktorým posielame cestovné lexikóny a bedekre. Správne znenie tajničky bolo: Keď v decembri mrzne a sneží, úrodný rok nato beží.

Výhercovia: Anna Steineckerová, Nové Mesto nad Váhom, Jozef Ondriš, Handlová, Vladimír Ciesar, Lazy pod Makytou, Iveta Belavá, Pružina, Milan Staňo, Horná Poruba

Gratulujeme.

Aj teraz sme si pre vás pripravili novú celostranovú križovku, v ktorej sa ukrýva pranostika. Jej znenie nám posielajte najneskôr do 20. februára 2019 na redakčný e-mail: redakcia@trenclinregion.sk, alebo poštou na adresu: Trenčín región – Krajská organizácia cestovného ruchu, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín. Výhercovia sa môžu opätovne tešiť na zaujímavé ceny. Držíme palce.

(red)

Zostaňme nohami pevne na zemi

Kartárka predpovedá, aký bude rok 2020

Začína sa rok 2020, krásna súhra čísel. Aj budúce nevesty si už rezervovali napríklad piatky 20. marca a 20. novembra, prípadne sobotu 20. júna pre svoj veľký deň. Opakujúce sa čísla ľudí odjakživa fascinovali, mnohí im pripisujú magické schopnosti a veria, že im prinesú šťastie. Šťastie je však vrtkavé a často sa oň musíme postarať sami.

Zavítali sme teda za kartárkou Majkou do Trenčína. Chceli sme

vedieť, ako vidí rok 2020 človek, ktorý sa číslam a kartám venuje. Na naše prekvapenie, začínajúci sa okrúhly rok závisí od toho predchádzajúceho. A od toho, ako sme sa s ním dokázali vyrovnat'. „Ak sme do konca tohto roka nevyriešili svoje resty z mladosti, či dokonca z detstva, rok 2020 bude pre nás ťažší. V dátume sú dve dvojky, takže ideme do duchovného roku,“ upozorňuje kartárka Majka. Čiastočne to súvisí aj s postave-

ním planét, ktoré sú už od leta 2019 v retrográdnom, čiže zdanlivo spätnom chode. „Stane sa tak raz za niekoľko desiatok rokov,“ vysvetľuje Majka príčiny ťažšieho roka. Avšak pokojným hlasom dodáva, že ľudia by sa mali skôr zamerať na nevyriešené veci zo svojej minulosti. Môže sa im zdať, akoby si podobné udalosti už raz zažili, prípadne budú nútení doriešiť a ukončiť veci, ktoré dlho odkladali. „Planéty postupne do polovice januára 2020 toto retrográdne postavenie opustia.“ Dôležité je pritom pochybenia hľadať najskôr v sebe a uvedomiť si ich.

Postavenie planét a aj karty nám síce naznačujú, že rok 2020 bude ťažší, ale podľa kartárky Majky netreba robiť paniku. Aj slovo ťažký je len relatívne. Všetko totiž závisí od uhla pohľadu. Čo je pre niekoho ťažké, je pre druhého ľahké, čo je pre nás pekné, môže byť pre suseda škaredé. A všetko zlé, čo nás stretne, nás len posúva ďalej a učí nás vážiť si život a Stvoriteľa. „Nemusím byť ani kartárka, aby som vedela, že

nás čaká obdobie finančnej krízy. Ale nie je to ani dobré a nie je to ani zlé. Má to tak byť.“ Preto už teraz máme začať pracovať na svojom duchovnom raste a zároveň zostať nohami na zemi. Máme sa naučiť žiť v harmónii sami so sebou, byť v rovnováhe, nájsť svoj vnútorný pokoj. Znamená to, že máme začať robiť to, čo skutočne cítime, nemáme už klamať samých seba, hľadať výhovorky, ohovárať druhých, máme sa pozrieť pravde do očí a život vnímať cez lásku v srdci. Naučiť sa milovať druhých takých, akí sú, nepovyšovať sa nad iných.

Kartári nemajú obdobie, v ktorom ich ľudia navštevujú častejšie. Dokonca to nie je ani na prelome rokov, ako sme si pôvodne mysleli. „Ľudia prichádzajú, keď sa nevedia pohnúť ďalej. Najčastejšie ich trápia vzťahy. Nezaujímajú ich ani tak peniaze či ďaleká budúcnosť,“ hovorí kartárka s tým, že do budúcnosti ľudí najčastejšie nazerá len rok dopredu. „Lebo za ten čas si každý môže veľa vecí uvedomiť, prehodnotiť, pracovať na sebe a keď zmení svoj postoj k životu, k ľuďom, zmení sa aj jeho osud.“

A čo nám praje kartárka Majka do nového roku? „Chcete zmeniť svoj život? Nemeňte druhých, zmeňte sami seba a zmenia sa aj ľudia okolo vás. Ďakujte aj za obyčajné veci, lebo nič nie je samozrejmosťou, vážte si, čo máte, a naučte sa odpúšťať.“

(gab)

Kartárka Majka vie krásne a zaujímavo hovoriť o živote a jeho súvislostiach. Vyrastala v prostredí, kde sa aj jej dedko venoval veciam medzi nebom a zemou. Pracuje s cigánskymi kartami, no ako sama hovorí, považuje ich skôr za barličky, ktoré potvrdzujú už vopred vyslovené slová, čo len dokazuje, že všetky potrebné informácie vníma intuitívne.

